

Byla C-683/23**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2023 m. lapkričio 14 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona (Ispanija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2023 m. spalio 10 d.

Ieškovė:

Encarna

Atsakovas:

Elías

Pagrindinės bylos dalykas

Nepilnamečio globos, dėl kurios susitarta tarpusavyje, byla – Bendra tėvų valdžia – Prašymas taikyti priverstinį vykdymą – Fizinė asmenų apsauga tvarkant asmens duomenis – Asmens duomenų tvarkymo nagrinėjant bylą teisėtumas – Duomenų perdavimas, nepagrįstas duomenų subjekto sutikimu arba Sąjungos ar valstybės narės teise

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą dėl aiškinimo – SESV 267 straipsnis – Nacionalinės praktikos atitiktis Reglamentui (ES) 2016/679 – Asmens duomenų perdavimas, nepagrįstas duomenų subjekto sutikimu arba Sąjungos ar valstybės narės teise – Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo – 16 straipsnio 1 dalis – Asmens duomenų apsauga – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija – 7, 8, 24, 47 ir 52 straipsniai – Stambulo konvencija – 48 straipsnio 1 dalis – Europos žmogaus teisių konvencija – 8 straipsnis

Prejudiciniai klausimai

1. Ar 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 6 straipsnio 4 dalį pažeidžia tai, kad teismas perduoda šalių ir vaikų bei paauglių asmens duomenis tėvystės koordinatoriui ir suteikia prieigą prie trečiųjų šalių (įskaitant sveikatos priežiūros įstaigas) archyvuose tvarkomų jų asmens duomenų, nesant atitinkamų įstatymuose ar kituose teisės aktuose numatytų nuostatų?
2. Jeigu teismas gali perduoti šalių ir vaikų bei paauglių asmens duomenis: ar tai, kad jis perduoda tokius duomenis tėvystės koordinatoriui, pažeidžia SESV 16 straipsnį ir Pagrindinių teisių chartijos 7 straipsnį (teisė į privatų ir šeimos gyvenimą), 8 straipsnį (asmens duomenų apsauga) ir 52 straipsnį (teisių ir principų taikymo sritis ir aiškinimas)?
3. Ar duomenų perdavimas tėvystės koordinatoriui prieš tai šiuo klausimu neišklausius vaiko ir neįvertinus geriausių vaiko interesų atitinka Reglamento (ES) 2016/679 6 straipsnio 4 dalį, siejamą su Pagrindinių teisių chartijos 24 straipsniu?
4. Ar tai, kad duomenys apie vaiką perduodami tėvystės koordinatoriui, kad šis priimtų sprendimus, turinčius įtakos tėvų valdžios ir (arba) globos, ir (arba) bendravimo tvarkos įgyvendinimui smurto atveju, pažeidžia Stambulo konvencijos 48 straipsnio 1 dalį, pagal kurią draudžiama taikyti privalomas alternatyvias ginčų sprendimo priemones, atsižvelgiant į Pagrindinių teisių chartijos 7 ir 24 straipsnius?
5. Ar tai, kad teismas gali perduoti šalių asmens duomenis ir dėl šio perdavimo šalys privalo mokėti atlygį tėvystės koordinatoriui, nes taip nurodė teismas, nepaisant to, kad joms suteikta nemokama teisinė pagalba, pažeidžia Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį (teisė į veiksmingą teisinę gynybą)?

Nurodytos tarptautinės ir Sąjungos teisės nuostatos

2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 (toliau – Reglamentas 2016/679) 6 straipsnio 4 dalis.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 7, 8, 24, 47 ir 52 straipsniai.

Europos žmogaus teisių konvencijos 8 straipsnis.

Stambulo konvencijos 48 straipsnio 1 dalis.

2013 m. Jungtinių Tautų Vaiko teisių komiteto bendrosios pastabos Nr. 14.

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

Ley Orgánica 3/2018, de 5 de diciembre, de Protección de Datos Personales y garantía de los derechos digitales (2018 m. gruodžio 5 d. Organinis įstatymas Nr. 3/2018 dėl asmens duomenų apsaugos ir skaitmeninių teisių užtikrinimo (toliau – Įstatymas Nr. 3/2018) 8 straipsnis.

Ley Orgánica del Poder Judicial (Organinis teismų įstatymas) 236quinquies straipsnis.

Glaustas faktinių aplinkybių ir proceso pagrindinėje byloje aprašymas

- 1 Encarna ir Elías palaikė partnerystės ryšius nuo 2017 m. vidurio iki 2019 m. lapkričio pabaigos. 2017 m. jiems gimė dukra Maria.
- 2 Jiems išsiskyrus, *Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona* (Barselonos pirmosios instancijos teismas Nr. 19, Ispanija) 2020 m. birželio 16 d. nusprendė, kad tėvų valdžia vaiko atžvilgiu bendrai tenka abiem tėvams, o globa – Encarna.
- 3 2020 m. birželio 28 d., vykdydamas ikiteisminį tyrimą dėl pasikėsینimo nužudyti Marią, *Juzgado de Instrucción n.º 1 de Tremp* (Trempo ikiteisminio tyrimo teismas Nr. 1, Ispanija) pakeitė vaiko globos tvarką – globą skyrė Elías, taip pat nustatė Encarna draudimą artintis prie Elías ir jų dukters ir su jais bendrauti.
- 4 2021 m. balandžio 30 d. *Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona* priėmė sprendimą, kuriame patvirtino Encarna ir Elías tarpusavyje sutartą Marios globos tvarką ir kuriuo paliko galioti *Juzgado de Instrucción n.º 1 de Tremp* nurodymą nesiartinti prie Elías ir Marios.
- 5 2023 m. kovo 20 d. Encarna *Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona* pateikė prašymą priverstinai įvykdyti 2021 m. balandžio 30 d. sprendimą Elías atžvilgiu, nes manė, kad Elías nesilaiko šio sprendimo sąlygų. Elías pateikė prieštaravimo pareiškimą dėl Encarna prašymo taikyti priverstinį vykdymą; šį pareiškimą Encarna užginčijo. Be to, Encarna prašė teismo skubiai skirti tėvystės koordinatorių, kad būtų imtasi veiksmų ir atkurti normalūs jos ir Elías santykiai.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 6 Elías prieštarauja Encarna prašymui skirti tėvystės koordinatorių motyvuodamas tuo, kad prašymas nepagrįstas ir kad, jeigu teismas jį patenkintų, jis būtų neapgintas ir būtų pažeista jo pagrindinė teisė į veiksmingą teisinę gynybą.
- 7 Encarna teigia, kad yra kilęs tėvų konfliktas, kuris daro poveikį kiekvieno jų santykiams su vaiku. Ji pati su Maria bendrauja tik per pasimatymus susitikimų vietoje, todėl sužinoti apie dukters reikalus gali tik iš Elías, kuriam paskirta globa. Vis dėlto Elías nebendrauja su Encarna, priima vienašališkus sprendimus ir

neteikia jai medicininės ir kasdienės informacijos apie Marią, nors jie dalijasi tėvų valdžia.

- 8 Prokuroras mano, kad teismui tikslinga paskirti tėvystės koordinatorių, kuris palengvintų Marios tėvų tarpusavio santykius. Be to, jis laikosi nuomonės, kad netikslinga pateikti antrąjį prejudicinį klausimą.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 9 Tėvystės koordinatoriaus institutas neregamentuotas nei Katalonijos teisėje, nei Ispanijos bendrojoje teisėje. Kai kurie šeimos teismai pasirenka kreiptis į tėvystės koordinatorių, kai kyla konfliktas dėl tėvų valdžios, globos arba tėvų bendravimo tvarkos įgyvendinimo. Kartais teismai tėvystės koordinatoriui nurodo įsikišti tuo atveju, kai tėvai smurtauja vienas prieš kitą arba prieš vaiką, nesuteikdami šalims ar vaikui galimybės būti išklaustytiems, ir negalima užginčyti tėvystės koordinatoriaus paskyrimo ar jam prieštarauti.
- 10 Paskyrus tėvystės koordinatorių, jis veikia pagal teismo įgaliojimą, tačiau nėra jokių pagrindžiamųjų įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatų, taip pat nereikia gauti šalių sutikimo ar išklausti vaiko šiuo klausimu. Už tėvystės koordinatoriaus paslaugas moka tėvai, net jei jiems suteikta nemokama teisinė pagalba.
- 11 Jeigu prašoma tėvystės koordinatoriaus paslaugų, paprastai teismas nurodo paskirti koordinatorių po to, kai priimamas teismo sprendimas. Tėvystės koordinatorius dažniausiai turi psichologo, mediatoriaus ar socialinio darbuotojo išsilavinimą ir nėra teismo darbuotojas. Koordinatoriaus uždavinys – susipažinti su šeimos padėtimi ir suderinti sprendime nustatytos globos, bendravimo su vaiku ar tėvų valdžios tvarkos vykdymą; šiuo tikslu jis gali priimti sprendimus, turinčius įtakos vaiko šeimos gyvenimui.
- 12 Tam, kad tėvystės koordinatorius galėtų lengviau vykdyti savo funkcijas, jam suteikta prieiga prie tapatybės duomenų, kuriuos šeima pateikė teismui siekdama, kad būtų išnagrinėta šeimos byla. Jis taip pat turi teisę susipažinti, be kita ko, su vaiko sveikatos ir mokslo duomenimis ir kreiptis į įstaigas, institucijas, konsultuojančius gydytojus, mokyklas ir kitus subjektus, kad gautų visus, jo nuomone, reikalingus duomenis apie šeimos vientisumą ir išplėstinę šeimą, įskaitant konfidencialaus pobūdžio duomenis, pavyzdžiui, medicininę informaciją.
- 13 Organiniame įstatyme Nr. 3/2018 nustatyta galimybė perduoti asmens duomenis siekiant įvykdyti tikslus, tiesiogiai susijusius su teisėtomis duomenų perdavėjo ir duomenų gavėjo funkcijomis, kai tam yra gautas sutikimas ir kai toks perdavimas leidžiamas pagal įstatymą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas mano, kad atsižvelgiant į įstatymą kyla abejonių ir dėl tėvystės koordinatoriaus įsikišimo, ir dėl šalių bei vaikų duomenų perdavimo, nes toks įsikišimas ir perdavimas nepagrįsti duomenų subjektų sutikimu ir neleidžiami pagal įstatymą. Taigi jis laikosi nuomonės, kad tokia praktika gali prieštarauti

pagrindinei teisei į asmens duomenų apsaugą, įtvirtintai Reglamento 2016/679 6 straipsnio 4 dalyje, siejamoje su Chartijos 7, 8, 47 ir 52 straipsniais.

- 14 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas teigia, kad duomenų perdavimas tėvystės koordinatoriui, neįvertinus geriausių vaiko interesų ir nesuteikus vaikui galimybės būti išklaustyta, gali pažeisti Reglamento 2016/679 6 straipsnio 4 dalį, siejamą su Chartijos 24 straipsniu.
- 15 Be to, toks duomenų perdavimas tais atvejais, kai tėvai smurtauja vienas prieš kitą arba prieš vaiką, gali prieštarauti su Chartijos 7 ir 24 straipsniais siejamai Stambulo konvencijos 48 straipsnio 1 daliai, pagal kurią draudžiama taikyti privalomas alternatyvias ginčų sprendimo priemones.
- 16 Galiausiai teismas mano, kad tai, jog tėvai moka atlygį teismo skirtam tėvystės koordinatoriui, įskaitant atvejus, kai jiems buvo suteikta nemokama teisinė pagalba, gali pažeisti Chartijos 47 straipsnyje įtvirtintą teisę į veiksmingą teisinę gynybą.

DARBINIS VERTINIMAS